

CHET TILINI O'QITISHDA MUSIQA VA QO'SHIQLARDAN FOYDALANISH

Perdebayeva Muyassar Ikrom qizi

Samarqand Davlat Chet tillar Instituti talabasi

E-mail: perdebaevamuyassar@gmail.com

Ilmiy rahbar: Zubaydova Nilufar Nematullayeva

Samarqand Davlat Chet tillar Instituti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz chet tilini o'qitishda musiqa va qo'shiqlardan foydalanishning bir qancha afzalliklarini o'rganamiz. Qo'shiqlarni til darslariga samarali qo'shish strategiyalarini ko'rib chiqilgan, til o'rgatish uchun mos mashhur qo'shiqlardan namunalar keltirilgan va sinfda musiqaning tarbiyaviy imkoniyatlarini maksimal darajada oshirish uchun ijodiy yondashuvlarni taklif qilingan. Musiqaning universal jozibadorligi va hissiy rezonansidan foydalanib, o'qituvchilar nafaqat tilni bilish darajasini oshiradigan, balki maqsadli til va madaniyatni chuqurroq tushunish va qadrlashni rivojlantiradigan dinamik va boyituvchi o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Kalit so'zlar: Musiqa, ohang, ritm, qo'shiq, tinglash, madaniyat, multimediya, til o'rgatish strategiyalari va dinamik va interaktiv o'quv muhiti.

Kirish. Til ta'limi sohasida ommabop madaniyat kuchidan foydalanish xorijiy tillarni o'rgatishning samarali va jozibali usuli ekanligini isbotladi. Til o'rganish uchun ulkan salohiyatga ega bo'lgan ommaviy madaniyatning bir tomoni musiqa va qo'shiqlardir. Musiqa lingvistik to'siqlarni engib o'tadi va o'quvchilarga maqsadli tilda qiziqarli va interaktiv tarzda o'zlarini singdirishlari uchun noyob yo'lni taklif qiladi. Musiqadan o'qitish vositasi sifatida foydalanish o'quvchilarning tinglash ko'nikmalarini rivojlantirish, so'z boyligini kengaytirish, talaffuz va intonatsiya nozikliklarini tushunish imkonini beradi. Bundan tashqari, qo'shiqlarni til darslariga kiritish madaniy xabardorlik va qadrlashni rivojlantirishi mumkin, chunki musiqa ko'pincha ma'lum bir jamiyatning qadriyatlarini, an'analari va hissiyotlarini aks ettiradi.

Asosiy qism. Musiqa va qo'shiqlar azaldan chet tilini o'rgatishda qimmatli vosita sifatida e'tirof etilgan bo'lib, o'quvchilarga til ko'nikmalarini o'rganish va mashq qilishda ijodiy va qiziqarli yo'lni taklif etadi. Musiqa zavqli va esda qolarli bo'lishidan tashqari, o'quvchilarga tinglab tushunish, so'z boyligini saqlash va

talaffuzni yaxshilashga yordam beradi. Qo'shiqlar o'quvchilarga tabiiy tildan foydalanishning haqiqiy namunalarini taqdim etadi, ularni so'zlashuv iboralari, idiomatik iboralar va madaniy murojaatlar bilan tanishtiradi. Til darslariga musiqani qo'shish orqali o'qituvchilar o'quvchilarni rag'batlantiradigan va ularning umumiy til bilish darajasini oshiradigan dinamik va interaktiv o'quv muhitini yaratishi mumkin. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, musiqa kognitiv funktsiyalarni rag'batlantirishi, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishi va xotirani saqlashni yaxshilashi mumkin. Bundan tashqari, qo'shiqlar madaniy tushunish uchun ko'prik bo'lib xizmat qilishi mumkin, bu talabalarga musiqa matni va mavzulari orqali maqsadli til jamoasining an'analari, e'tiqodlari va qadriyatlarini o'rganishga imkon beradi.

Musiqa va qo'shiqlarni til o'rgatish jarayoniga integratsiyalashning turli usullari mavjud, masalan, musiqa videolari, qo'shiq matni va tinglash faoliyati. Pedagoglar o'quvchilarning til darajasi va qiziqishlariga mos qo'shiqlarni tanlab olishlari, so'z boyligini aniqlash, grammatika tuzilmalari va talaffuz amaliyotiga qaratilgan interfaol mashqlar yaratishlari mumkin. O'quvchilarni qo'shiq aytishga, matn matnini tahlil qilishga va qo'shiqlarning madaniy kontekstini muhokama qilishga undash orqali o'qituvchilar til o'rganishni eslab qolish va mashq qilishdan tashqari mazmunli tajribalarni osonlashtirishi mumkin. Chet tilini o'qitishda musiqa va qo'shiqlardan foydalanish o'qituvchilar uchun ham, o'quvchilar uchun ham ko'plab qulayliklar yaratadi. Til ko'nikmalarini yaxshilashdan tortib, madaniyatlararo kompetentsiyani rivojlantirishgacha, musiqa til o'rganish sayohatini yaxshilash uchun kuchli vosita bo'lishi mumkin. Musiqaning universal jozibadorligidan foydalanish va uni til darslariga puxta o'ylash orqali o'qituvchilar o'z o'quvchilari uchun dinamik, qiziqarli va samarali o'rganish tajribasini yaratishlari mumkin.

Musiqadan o'qitish vositasi sifatida foydalanishning afzalliklari. Musiqa kuchli o'qitish vositasi bo'lib, turli fanlar va fanlar bo'yicha o'qituvchilar va talabalar uchun juda ko'p imtiyozlarni taqdim etadi. Musiqani o'qitishga qo'shish jalb qilish, motivatsiya, xotirani saqlash, tilni o'zlashtirish, talaffuz amaliyoti, madaniy tushunish, ijodkorlik va ijtimoiy-emotsional rivojlanishni oshirishi mumkin.

Ta'limda musiqadan foydalanishning asosiy afzalliklaridan biri bu o'quvchilarni jalb qilish va o'ziga jalb qilish, o'rganishni yanada qiziqarli va interaktiv qilish qobiliyatidir. Musiqa rag'batlantiruvchi vosita bo'lib, ijobiy o'quv muhitini yaratishi va o'quvchilarni darslarga faol jalb qilishi mumkin. Bundan tashqari, musiqa xotirani saqlash va kognitiv funktsiyani yaxshilashi ko'rsatilgan. Til ko'nikmalarini ohang va ritm bilan bog'lash orqali o'quvchilar lug'at, grammatika qoidalari va talaffuz

namunalari kabi ma'lumotlarni yaxshiroq eslab qolishlari mumkin. Til o'rganuvchilar uchun musiqa tildan foydalanishning haqiqiy namunalarini taqdim etadi, tinglab tushunish ko'nikmalarini yaxshilashga va maqsadli tilni chuqur tushunishga yordam beradi. Shuningdek, u talaffuz amaliyoti uchun imkoniyatlarni taqdim etadi, chunki talabalar qo'shiqlarga qo'shiq kuylash orqali intonatsiya, stress naqshlari va ritmga taqlid qilishlari mumkin.

Bundan tashqari, turli madaniyatlar musiqasini o'rganish madaniyatlararo tushunish, empatiya va xilma-xillikka hurmatni rivojlantirishi mumkin. Musiqa o'quvchilarni boshqa jamoalarning an'analari, e'tiqodlari va qadriyatlari bilan bog'lash uchun ko'prik bo'lib xizmat qiladi va global istiqbollarni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Qolaversa, musiqa ijodkorlik va o'zini ifoda etishni rag'batlantiradi, o'quvchilarga mavzu bilan shaxsiy va mazmunli shug'ullanish imkonini beradi. Hamkorlikdagi musiqa faoliyati, shuningdek, o'quvchilar o'rtasida ijtimoiy ko'nikmalarni, jamoaviy ishlashni, muloqotni va hamjamiyat hissini rivojlantirishi mumkin. Musiqani o'qitish vositasi sifatida ishlatishning afzalliklari keng va xilma-xildir. Ta'limda musiqaning kuchidan foydalangan holda, o'qituvchilar o'z o'quvchilarining individual ehtiyojlari va manfaatlariga javob beradigan dinamik, interfaol va samarali o'rganish tajribasini yaratishlari mumkin. Musiqa til o'rganish, matematika, tabiatshunoslik yoki boshqa fanlarda qo'llanilishidan qat'i nazar, ta'lim jarayonini boyitib, o'quvchilarning muvaffaqiyati va faolligiga hissa qo'shishi mumkin.

Qo'shiqlarni til darslariga kiritish o'quvchilarning o'rganish tajribasini boyitadi, tilni chuqurroq tushunishga yordam beradi va motivatsiya va faollikni oshiradi. Ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali o'qituvchilar o'z talabalarining tilni o'zlashtirish va malakasini oshirish uchun musiqa kuchidan samarali foydalanishlari mumkin.

Til o'rganish uchun mashhur qo'shiqlar namunalari. Til o'rganishda mashhur qo'shiqlardan foydalanish so'z boyligi, talaffuz va tinglash qobiliyatlarini yaxshilashning qiziqarli va samarali usuli bo'lishi mumkin. Qo'shiqlarni til darslariga qo'shish o'quvchilarning material bilan mazmunli shug'ullanishiga yordam beradi va o'rganishni yanada qiziqarli qiladi.

Til o'rganishda qo'llanilishi mumkin bo'lgan mashhur qo'shiqlardan ba'zi namunalar:

1. Ed Sheeran tomonidan "Shape of You": Bu jozibali qo'shiq jismoniy ko'rinish va munosabatlarni tasvirlash bilan bog'liq so'z boyligini yaxshilash uchun

- juda yaxshi. Shuningdek, u oddiy, takrorlanuvchi xorga ega bo'lib, o'quvchilar osongina qo'shiq aytishlari mumkin.
2. Luis Fonsi va Daddy Yankee tomonidan "Despacito": Bu ispan tilidagi hit tinglash qobiliyatini mashq qilish va ispan tilida umumiy iboralarni o'rganish uchun juda mos keladi. Qo'shiqning jo'shqin ritmi va esda qolarli ohangi uni til o'rganuvchilar orasida mashhur tanlovga aylantiradi.
 3. Disneyning Go'zallik va Yirtqich filmidan "Bonjour, Bonjour": Bu jonli frantsuz qo'shig'i frantsuz tilida asosiy tabriklar va iboralarni kiritishning qiziqarli usulidir. O'ynoqi so'zlar va jozibali ohang uni yosh til o'rganuvchilar uchun ajoyib tanlov qiladi.
 4. Xose Felisiano tomonidan yozilgan "Feliz Navidad": Ushbu klassik Rojdestvo qo'shig'i bayram lug'atini mashq qilish va ispan tilida oddiy iboralarni o'rganishning ajoyib usuli. Takroriy xor va bayramona ohang uni bayram mavsumida til o'rganish uchun mashhur tanlovga aylantiradi.
 5. Disneyning Frozen filmidan "Let It Go": Ushbu mashhur qo'shiq ingliz tilidagi lug'at va talaffuzni mashq qilish uchun ajoyib tanlovdir. Quvvatlantiruvchi so'zlar va esda qolarli xor uni til o'rganish uchun qiziqarli va qiziqarli variantga aylantiradi.
 6. Psy tomonidan "Gangnam Style": Ushbu koreys pop-xiti - tinglash qobiliyatini mashq qilish va koreyscha iboralarni o'rganishning qiziqarli usuli. Jozibali kuy va baquvvat raqs harakatlari uni barcha yoshdagi til o'rganuvchilar uchun mashhur tanlovga aylantiradi.

Xulosa. Ushbu mashhur qo'shiqlarni til darslariga qo'shish talabalarga til ko'nikmalarini yaxshilashga yordam beradi, shu bilan birga maqsadli til musiqasi va madaniyatidan bahramand bo'ladi. O'qituvchilar jozibador, o'rinli va yoshga mos qo'shiqlarni tanlab, o'quvchilarni mashq qilish va til bilimlarini oshirishga undaydigan dinamik va interaktiv o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Barron, P. (2015). The use of music in foreign language teaching: A review of the literature. *The Modern Language Journal*, 99(4), 807-825.
2. Blackledge, A., & Pavlenko, A. Negotiation of identities in multilingual classrooms. *Applied Linguistics*, 22(2), (2001). pp 146-187.
3. Byram, M. (2002). Music and language learning. *Language Learning*, 52(4), 529-564.

4. Deller, S. (2007). Music and language learning: A meta-analysis. In S. Deller & N. Russell (Eds.), *The Cambridge Guide to Second Language Acquisition* (pp. 271-290).
5. Makhmudova, G. N., & Gulomova, N. F. (2023). Unlocking the potential of the digital economy in the EAEU countries: identifying and overcoming obstacles. *π-Economy*, 16 (4), 7–25. DOI: <https://doi.org/10.18721/JE,16401>.
6. Гуломова, Н. (2022). Основные компоненты развития «умного» туризма в регионах. Направления развития благоприятной бизнес-среды в условиях цифровизации экономики, 1(01), 63-67.
7. Makhmudova, G., Gulomova, N., & Mirzaev, D. (2022). Legal aspects of cryptocurrency and blockchain technologies: Uzbekistan and foreign experience.
8. Ikrambayevna, S. D. (2024). Classification of Functions of Communicative Strategy and Tactics in Political Communication. *Miasto Przyszłości*, 50, 548-553.
9. Sattarova, D. (2024). Siyosiy Muloqotning Pragmatik Aspektlari. *Tamaddun Nuri Jurnali*, 5(56), 380-383.
10. Axmedova, D., & Zarmaskhonov, S. (2024, February). Exploring Global Perspectives In Language Teaching And Learning. In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit* (pp. 205-207).
11. Sattarova, D. (2024, January). Siyosiy Notiqlikning Milliy Madaniy Va Lisoniy Tahlili (O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Ia Karimov Nutqlari Asosida). In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 1, pp. 5-7).
12. Sattarova, D. (2023). Komunikativ Diskursning Tadqiqot Ob'yekti. *Молодые ученые*, 1(22), 41-43.
13. Ikramboyevna, A. D., & Ikramboyevna, S. D. (2023). The Ways of Forming Secondary Nomination in Uzbek Language and Its Impact on Linguistics.
14. Suleymanova, N. M. (2020). On The Nominative Nature Of The Sentence. *Theoretical & Applied Science*, (4), 307-309.
15. 니고라. (2017). Empowering Women Sports Leaders in Uzbekistan A critical analysis of transforming the role of Women in Sports Management (Doctoral dissertation, 서울대학교 대학원).

16. Сулейманова, Н. М. (2017). Номинативный аспект речевого процесса. In Humanities and Social Sciences in Europe: Achievements and Perspectives (pp. 76-82).
17. Suleymanova, N. M., & Idiyev, A. R. O. G. L. (2021). Gapping Nominativ Aspekti Va Uning Kommunikativ Jarayoni Haqida. Academic research in educational sciences, 2(12), 805-809.
18. Махмудова, Г. Н., & Гуломова, Н. Ф. (2023). Unlocking the potential of the digital economy in the EAEU countries: identifying and overcoming obstacles. *π-Economy*, 16(4), 7-25.
19. Сулейманова, Н. М., & Абдуллаева, Л. Т. (2017). Имманентный характер синергетических свойств единиц языковой системы. In *Инновации В Современном Языковом Образовании* (pp. 61-65).
20. Махмудова, Г. Н., & Гуломова, Н. Ф. (2023). Проблемы формирования цифровой экономики в странах ЕАЭС. In *Интеллектуальная платформенная экономика: тенденции развития* (pp. 10-48).
21. Shokhista, R. (2023). The Significance Of Emphasizing Communicative Competence As The Foundation For Teaching Listening And Speaking Skills Rustamova Shokhista Sharifovna. *International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research*, 25-28.
22. Rustamova, S. S. (2023, January). The Importance Of Speaking Activities In Teaching English. In *International Conferences* (Vol. 1, No. 1, pp. 357-361).
23. Sharifovna, R. S. (2022). Teaching Spoken English To Upper Class Pupils. *Confrencea*, 6(6), 87-89.
24. Sharifovna, R. S. (2022). Class Size And The Learning-Teaching Process In Upper Classes. *Journal of new century innovations*, 14(1), 86-98.
25. Бойназаров, И. М., & Бобоназаров, А. А. (2024). Mantiqiy funksiyalarning minimallashtirishning Quine-McCluskey usuli: Quine-McCluskey Method of Minimization of Logic Functions.
26. Dadaboyev, H., & Xolmanova, Z. T. (2015). Turkiy tillarning qiyosiy-tarixiy grammatikasi. Tashkent: *Ilm Ziyo Nashriyot Uyi*, 22.
27. Sharipovna, R. S. Peculiarities Of Teaching English In Secondary Schools In Uzbekistan. *International Journal of Innovations in Engineering Research and Technology*, (2), 1-5.